

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Festmények felhasználása

Ügyszám: SZJSZT 34/2004

A rendőrség által feltett kérdések:

1. A kiállításkori hatályos Szerzői jogi törvény szerint a felsorolt festmények a szerzői jog által védett önálló, új és eredeti alkotásoknak minősülnek-e?
2. Igenlő esetben a Szerzői jogi törvény hatálya alá tartozó felhasználás történt-e, ha igen díjköteles vagy szabad felhasználású?
3. Igenlő esetben a felhasználásra az adott művekre figyelembe veendő „védelmi idő” alatt került-e sor?
4. Ha díjköteles felhasználásra került sor, akkor a díjat kinek kellett volna megfizetnie és milyen mértékű díjazás állt összhangban a felhasználással?
5. A szerzői jogra vonatkozó jogszabályok tükrében konkrétan milyen, a szerzői jog birtokosának jogát érintő személyhez fűződő és milyen vagyoni jogi jogsérelem történt?

Az eljáró tanács szakvéleménye:

Ad 1. Az eljáró tanács véleménye szerint mind a kiállított, mind a kiadványban megjelentetett festmények, amennyiben azok T. M. alkotásai, az Szjt. 1. § (1) és (2) bekezdései alapján egyéni eredeti műveknek minősülnek. Mind a kiállításon szereplő, mind a kiadványban megjelentetett, a feljelentésben nem eredetinek minősített alkotások eredetisége vagy hamisítvány jellege kérdésében a Szerzői Jogi Szakértő Testület nem jogosult állást foglalni, mivel ezen kérdés nem szerzői jogi szakkérdésnek minősül.

Ad 2. A kérdéses művek kiállítása tekintetében az eljáró tanács véleménye szerint az Szjt. 16. § (1) és (4) bekezdés, valamint 17. § g) pontja; illetőleg a 69. § alapján a szerzői jogi törvény hatálya alá tartozó felhasználás valósult meg, és a 69. § (2) bekezdésének rendelkezései értelmezésével, a contrario minden nem közgyűjteményben történő kiállítás díjköteles felhasználásnak minősül.

A művek kiadványban történő felhasználása – amennyiben a feljelentésben közölt információk a kiadványról, azaz a kiadvány tényleges nyilvánosságra hozataláról és annak ellenérték fejében történő terjesztéséről a valóságnak megfelelnek – az Szjt. 18. § (1) és (2) bekezdése, valamint a 23. § (1) és (2) bekezdése alapján többszörözést és terjesztést valósított meg, így engedély és díjköteles felhasználásnak minősül.

Ad 3. Igen. Az Szjt. 31. §-a alapján, tekintettel arra, hogy T. M. 1980. 01. 08. napján hunyt el, a védelmi idő még nem telt le, így a felhasználásra a védelmi idő alatt került sor.

Ad 4. A kérdéses művek kiállítása tekintetében a jogdíjat a felhasználónak, azaz a kiállító szervnek, személynek kellett volna megfizetnie, amelynek mértéke tekintetében az eljáró tanács semmilyen irányadó keretet nem tud megjelölni, tekintettel arra, hogy ez a típusú felhasználás nem tipizálható a díjazás tekintetében, minden esetben a szerző vagy szerzői jogi jogosult és a felhasználó egyedi megállapodásán alapul. Az eljáró tanács hozzá kívánja tenni, hogy az általános gyakorlat szerint a szerzők illetve szerzői jogi jogosultak nem tartanak igényt díjazásra műveik kiállítása tekintetében. Ezt támasztja alá a feljelentő saját nyilatkozata is, amelyet az eljárás során tett, és amelyben úgy foglalt állást, hogy „a kiállítás megtartása vagyoni jogait nem sértette, mivel ha engedélyét kérték volna a képek bemutatásához, akkor sem kért volna azért pénzt”.

A művek kiadványban történő szerepeltetése kapcsán az eljáró tanács álláspontja szerint a jogdíj megfizetésére a kiadvány kiadója lett volna köteles. Ennek mértéke tekintetében irányadónak a HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület a felhasználáskor érvényes díjszabása tekinthető, annak ellenére, hogy T. M. művei nem esnek közös jogkezelés alá, mivel a szerzői jogi jogosult, a feljelentő tiltakozott a művek közös jogkezelése ellen. A díjazás konkrét összege olyan módon állapítható meg, hogy a kiadvány pontos adatai (példányszám, a felhasznált művek mérete, stb.) alapján, a díjszabásban szereplő kategóriák alapulvételével kalkulálható.

Ad 5. A személyhez fűződő jogok tekintetében az eljáró tanács véleménye szerint jogsértés nem történt. A vagyoni jogok esetében a kiállítás kapcsán a 2. és a 4. pont szerinti engedélyezési jog és díjigényhez fűződő jog sérült, a kiadvány megjelentetése tekintetében ugyancsak a 2. és a 4. pont szerinti engedélyezési jog és díjigényhez fűződő jog sérült.

Annak kérdésében, hogy ezen jogok jogosultjának ki tekinthető, azaz ki a szerzői jogok jogosultja, az eljáró tanács az alapul szolgáló iratok figyelembe vételével (azaz T. M. végrendelete és T. M. nem jogerős hagyatékátadó végzésének fellebbezéssel nem támadott rendelkezései alapján) a feljelentőt nevezi meg.

Budapest, 2004. november 24.

dr. Batta János
a tanács elnöke

dr. Rozgonyi Krisztina
a tanács előadó tagja

Benczúr Gyula
a tanács szavazó tagja